

ШАРҲИ УСТУВОРИИ МОЛИЯВИИ НИЗОМИ БОНКИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН¹ ДАР СЕМОҲАИ ЯКУМИ СОЛИ 2026

Бо вуҷуди боқӣ мондани номуайяниҳо ва хавфҳои иқтисодӣ дар ҷаҳон, муътадилиши вазъи молиявии низоми бонкӣ дар давраи ҳисоботӣ идома ёфта, нишондиҳандаҳои асосии устувори молиявии ташкилотҳои қарзии молиявӣ дар доираи талаботҳои муқарраршуда таъмин карда шуданд.

Кифоятии сармоя. Меъёри кифоятии сармоя (K1-1) ва меъёри кифоятии сармояи асосӣ (K1-3) нишондиҳандаҳои асосии устувори молиявӣ дар низоми бонкӣ ба ҳисоб рафта, дар охири моҳи марти соли 2026 аз ҳудуди муқарраршуда 13,0 банди фоизӣ (б.ф.) ва 9,3 б.ф. зиёд иҷро гардида, мутаносибан 25,0 фоиз ва 19,3 фоизро ташкил доданд.

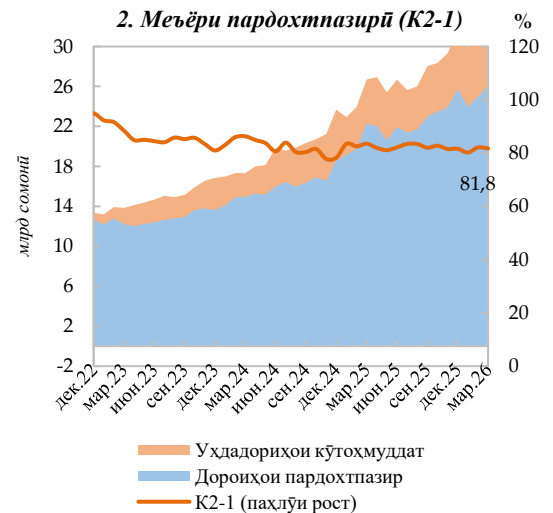
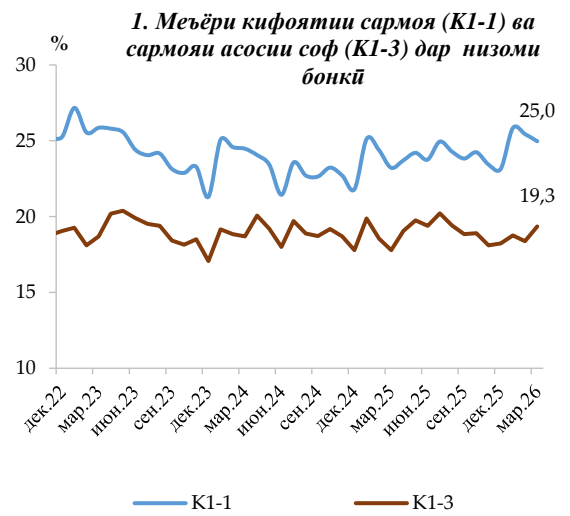
Мавриди зикр аст, ки аз сатҳи талаботи ҳадди ақал баланд қарор доштани нишондиҳандаҳои кифоятии сармоя ба кам шудани талафоти эҳтимолии молиявӣ ва таъмини фаъолияти беамониати низоми бонкӣ мусоидат менамояд.

Пардохтпазирӣ. Меъёри пардохтпазирӣ (K2-1) дар сатҳи низом ба талаботи ҳадди ақали меъёри мақбул (30 фоиз) мутобиқ буда, 81,8 фоизро ташкил намуд. Меъёри пардохтпазирӣ барои ташкилотҳои қарзии низомсоз низ ба талаботи ҳадди ақали меъёри мақбул (50 фоиз) мутобиқ буда, ба 74,4 фоиз баробар гардид. Пардохтпазирии бо асъори хоричӣ ифодаёфтаи низоми бонкӣ 84,6 фоизро ташкил намуд.

Дар навбати худ солҳои охир доройҳои пардохтпазир нисбат ба доройҳои умумӣ тамоюли зиёдшавӣ дошта, он аз 37,2 фоиз дар соли 2023 то ба 43,2 фоиз дар давраи ҳисоботӣ расид.

Нишондиҳандаи амонатҳо нисбат ба сандуқи қарзӣ дар моҳи марти соли 2026 ба 128,0 фоиз расид, ки ин ба коҳиш ёфтани хавфи пардохтпазирӣ таъсири мусбат мерасонад.

Сатҳи баланди пардохтпазирии низоми бонкӣ барои иҷрои саривақтии уҳдадорихои кӯтоҳмуддат ва гузаронидани амалиётҳои молиявӣ, инчунин таъмини устуворӣ дар ҳолатҳои стрессӣ мусоидат менамояд.

¹Бонкҳо ва ТАҚХ

Даромаднокӣ. Дар давраи ҳисоботӣ нишондиҳандаҳои даромаднокӣ аз рӯи дороиҳо ва сармоя ҳамчун ифодакунандаи самаранокии фаъолияти низоми бонкӣ, тамоюли муътадил дошта, мувофиқан 5,6 фоиз ва 29,9 фоизро ташкил намуданд.

Дар давраи ҳисоботӣ даромади фоизи холис ба андозаи 7,9 фоиз афзуда, ба зиёдшавии даромади умумии низоми бонкӣ боис гардид. Нишондиҳандаи даромади фоизи холис нисбат ба даромади умумӣ ² дар низоми бонкӣ 54,1 фоизро ташкил дод.

Сифати сандуқи қарзӣ. Ҳиссаи қарзҳои ғайрифасол (ҚҒФ)³ дар сандуқи қарзӣ нисбат ба ҳамин давраи соли қаблӣ 0,2 б.ф. кам шуда, 6,8 фоизро ташкил намуд. Ҳамчунин, тибқи таҷрибаи байналмилалӣ ҚҒФ-и зиёда аз 90 рӯз батаъхирфта ҳисоб карда мешавад, ки дар чамъбасти моҳи март соли 2026 дар низоми бонкии кишвар ба 3,4 фоиз баробар гардид.

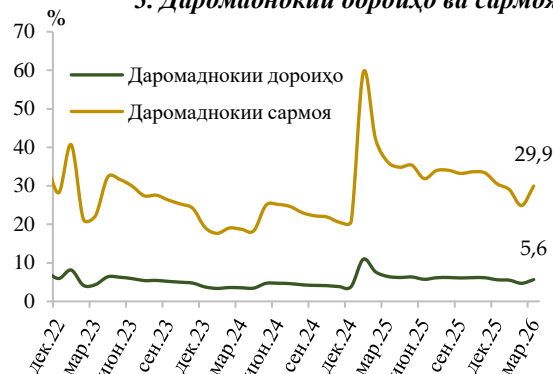
Нишондиҳандаи фонди пушонидани талафоти имконпазир (ФПТИ) нисбат ба ҚҒФ бошад, дар ин давра ба 102,4 фоиз баробар гардид.

Дар давраи ҳисоботӣ таносуби нишондиҳандаи ҚҒФ тарҳи ФПТИ нисбат ба сармоя танзимшаванда (СТ) -0,5 фоизро ташкил дод, ки ин нишондод кам будани сарбории ҚҒФ-ро ба сармоя ифода менамояд.

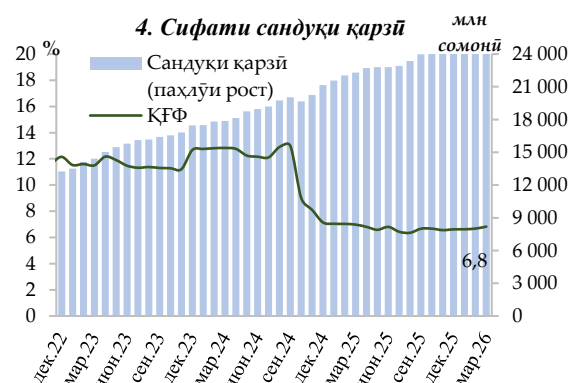
Хавфи асърӣ. Дар давраи ҳисоботӣ ҳиссаи қарзҳои асърӣ ва пасандозҳои асърӣ дар муқоиса ба интиҳои моҳи март соли 2025 ба андозаи 5,5 б.ф. ва 3,3 б.ф. коҳиш ёфта, мувофиқан 21,2 фоиз ва 38,9 фоизро ташкил намуданд. Раванди коҳишҳои долларикунонӣ аз коҳиш ёфтани хавфи асърӣ ва таъсири омилҳои беруна ба низоми бонкӣ гувоҳӣ медиҳад.

Яке аз роҳҳои муайян намудани осебпазирии сармояи низоми бонкӣ ба хавфи асърӣ ин таносуби мавқеи умумии қарзҳои асърӣ нисбат ба сармояи танзимшаванда мебошад, ки номувофиқатии мавқеи қарзҳои асърӣ аз рӯи дороиҳо ва уҳдадорҳои нишон медиҳад. Тибқи таҳлилоҳои сармояи низоми бонкии Тоҷикистон аз хавфи асърӣ нисбатан камтар осебпазир буда, дар интиҳои моҳи март соли 2026 нишондиҳандаи болозикр -1,8 фоизро ташкил дод.

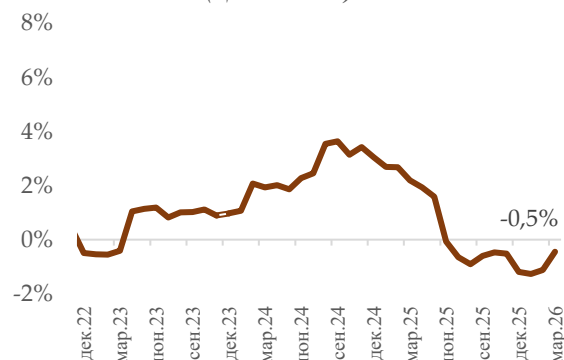
3. Даромаднокии дороиҳо ва сармоя

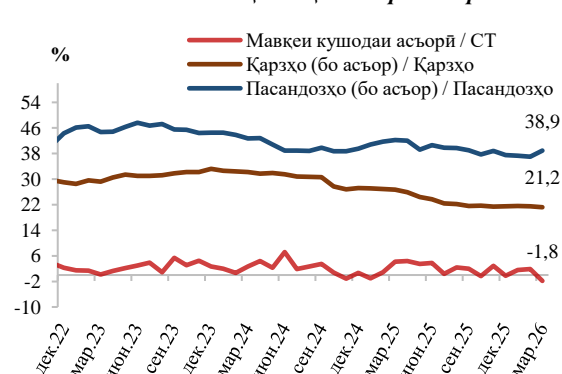
4. Сифати сандуқи қарзӣ

5. (ҚҒФ-ФПТИ)/СТ

6. Нишондиҳандаҳои хавфи асърӣ

² Тибқи Роҳнамои чамъоварии нишондиҳандаҳои устувории молиявии ХБА

³ Қарзҳои зиёда аз 30 рӯз батаъхирфта